

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 czerwca 2022 r.

Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w składzie:

Przewodnicząca:	SSO Monika Miller-Młyńska
-----------------	---------------------------

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 czerwca 2022 r. w S.

sprawy O. Ł. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w G.

o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych

na skutek odwołania O. Ł. (1) od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w G. z 17 listopada 2021 r., nr 447

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że uznaje za prawidłowe stanowisko przedstawione we wniosku O. Ł. (1) z 13 października 2021 r., złożonym w organie rentowym, dotyczące prawa do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od zadeklarowanej kwoty, nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

UZASADNIENIE

Decyzją z 17 listopada 2021 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w G., działając na podstawie art. 34 ust. 1 i ust. 5 ustawy z 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 roku poz. 162), w związku z art. 83d ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2021 roku, poz. 423 ze zm.), uznał za nieprawidłowe stanowisko przedstawione we wniosku O. Ł. (1) z 13 października 2021 roku, dotyczące prawa do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od zadeklarowanej kwoty, nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

W uzasadnieniu decyzji wskazano, że art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych uzależnia możliwość skorzystania przez przedsiębiorcę z opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej działalności od podstawy wymiaru w wysokości nie niższej niż 30 % minimalnego wynagrodzenia, od spełnienia przesłanki niewykonywania w ramach prowadzonej działalności na rzecz byłego pracodawcy czynności tożsamyh do uprzednio (w bieżącym lub poprzednim roku kalendarzowym) wykonywanych w ramach stosunku pracy. Powyższe oznacza, że zakres czynności świadczonych na rzecz byłego lub obecnego pracodawcy na rzecz którego wykonywana jest działalność, nie może choćby częściowo pokrywać się z zakresem obowiązków wykonywanych w ramach stosunku pracy.

Organ wskazał, że przez zwrot: „czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności”, należy rozumieć czynności powierzone przez pracodawcę i wykonywane przez pracownika w ramach stosunku pracy. Wystarczy, aby zakres wykonywanej przez daną osobę działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy choćby w części pokrywał się z czynnościami wykonywanymi w ramach łączącego ją uprzednio z tym pracodawcą stosunku pracy, żeby osoba rozpoczynająca prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej, nie miała prawa do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe w rybie art. 18a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, tj. od

podstawy wymiaru składek nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia. Dopiero, gdy wykonywana w ramach prowadzonej działalności praca ma zupełnie inny charakter, niż zakres czynności świadczonych w okresie zatrudnienia na podstawie umowy o pracę - osoba prowadząca działalność może skorzystać z preferencyjnej podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne.

Dalej organ wskazał, że z treści wniosku ubezpieczonej oraz pisma stanowiącego jego uzupełnienie wynika, że O. Ł. (1) będzie współpracowała w ramach nowo rozpoczętej działalności gospodarczej wykonując usługi medyczne dla podmiotu, u którego była zatrudniona na podstawie umowy o pracę w okresie stażu podyplomowego jako lekarz dentysta (lekarz stażysta). Z przedstawionego we wniosku opisu zdarzenia przyszłego oraz pisma stanowiącego jego uzupełnienie nie wynika jednoznacznie, że zakres obowiązków wykonywanych uprzednio przez wnioskodawczynię jako lekarza dentystę stażystę w ramach stosunku pracy, jest całkowicie odmienny od czynności, które będzie wykonywała w ramach prowadzonej przez lekarza działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy.

O. Ł. (1) odwołała się od powyższej decyzji, zarzucając jej błędne ustalenie stanu faktycznego, przejawiające się w:

1. niezasadnym ustaleniu, że jedynym kryterium różnicującym czynności wykonywane przez lekarza dentystę w ramach prowadzonej przez niego działalności gospodarczej oraz czynności wykonywane przez lekarza stażystę dentystę w ramach stosunku pracy podczas odbywania stażu, jest brak samodzielności ich wykonywania przez lekarza stażystę, choć we wniosku o wydanie indywidualnej interpretacji w zakresie daniny publicznej oraz składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne z dnia 13 października 2021 roku, oraz w piśmie z dnia 3 listopada 2021 roku, wyraźnie podkreślała dwie zasadnicze różnice uniemożliwiające uznanie ich za tożsame, a to:

- szkoleniowy charakter wykonywanych czynności przez lekarza stażystę, mający przygotować go do samodzielnego wykonywania zawodu, w przeciwieństwie do czynności lekarza posiadającego pełne uprawnienia zawodowe, które mają na celu zapewnienie kompleksowego świadczenia medycznego,

- brak możliwości samodzielnego podejmowania jakichkolwiek czynności bez uprzedniej zgody i kontroli lekarza nadzorującego w przeciwieństwie do czynności lekarza posiadającego pełne uprawnienia zawodowe, który samodzielnie podejmuje wszystkie decyzje a co stanowi esencję zawodu lekarza dentysty;

2. niezasadnym ustaleniu, że stosunek prawny, jaki łączy lekarza stażystę z podmiotem prowadzącym staż, jest tożsamy ze stosunkiem pracy w rozumieniu art. 22 § 1 k.p., a które to rozbieżności uniemożliwiały uznanie, że stosunek pracy w którym pozostawała ubezpieczona w ramach odbywania stażu jest stosunkiem pracy, o którym mowa w ustawie z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych, co doprowadziło do błędnego uznania, iż ubezpieczona wypełnia negatywną przesłankę przewidzianą w art. 18a ust. 2 pkt 2 u.s.u.s. i w konsekwencji nie może skorzystać z preferencyjnych składek.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona podniosła, że po ukończeniu studiów na kierunku lekarsko – dentystycznym, w ramach odbywania podyplomowego stażu w okresie od 1.10.2020 roku do 30.9.2021 roku, pozostawała w stosunku pracy z M. Ł. prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą D. (...), a niezwłocznie po osiągnięciu prawa do samodzielnego wykonywania zawodu, tj. w dniu 11.10.2021 roku, po raz pierwszy rozpoczęła wykonywanie działalności gospodarczej, w ramach której na podstawie umowy cywilnoprawnej podjęła współpracę z dotychczasowym pracodawcą. Dalej wskazała, że nie prowadzi, ani w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej nie prowadziła, pozarolniczej działalności, a czynności wykonywane w ramach działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy i czynności jakie świadczyła na jego rzecz w ramach umowy o pracę nie są tożsame. Wyjaśniła, że czynności wykonywane przez lekarza stażystę mają charakter szkoleniowy, a ich celem jest przygotowanie go do samodzielnego wykonywania zawodu w przeciwieństwie do czynności lekarza posiadającego pełne uprawnienia zawodowe, które mają na celu zapewnienie kompleksowego świadczenia medycznego. Dalej odwołująca wskazała na brak możliwości samodzielnego podejmowania przez stażystę jakichkolwiek czynności bez uprzedniej zgody i kontroli lekarza nadzorującego, w przeciwieństwie do czynności lekarza posiadającego pełne uprawnienia zawodowe, który samodzielnie podejmuje wszystkie decyzje, a co stanowi esencję zawodu. Nadto zwróciła uwagę na istotne rozbieżności umowy o pracę jaką

zawiera się z lekarzem w celu odbycia stażu podyplomowego i umowy o pracę przewidzianej przepisami Kodeksu pracy (brak swobody przy zawieraniu umowy, inny cel zawarcia umów, różne źródła wynagradzania), a które to rozbieżności uniemożliwiały uznanie, że stosunek pracy w którym pozostawała w ramach odbywania stażu jest stosunkiem pracy, o którym mowa w ustawie o systemie ubezpieczeń społecznych. W związku z powyższym odwołująca wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji, poprzez przyznanie jej prawa do opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od zadeklarowanej kwoty nie niższej niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej.

Organ rentowy wniósł o oddalenie odwołania w całości oraz zasądzenie od O. Ł. na swoją rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W toku procesu, na wniosek sądu, stanowisko w sprawie – w trybie art. 63⁵ k.p.c. – zajął także Rzecznik Praw Lekarza Naczelnej Izby Lekarskiej, w całości przychyłając się do stanowiska ubezpieczonej i przedstawiając szczegółowe argumenty na jego poparcie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

O. Ł. (1) w dniu 3 lipca 2020 roku ukończyła studia na kierunku lekarsko-dentystycznym PUM w S.. W okresie od 1 października 2020 roku do 30 września 2021 roku - w ramach odbywania stażu lekarza dentysty - pozostawała w stosunku pracy z M. Ł., prowadząc działalność gospodarczą pod nazwą: D. (...). W tym czasie wykonywała na rzecz wskazanego wyżej podmiotu zadania z zakresu staży cząstkowych z obszaru stomatologii. Zadania te odpowiadały określonym w ramowym programie stażu podyplomowego lekarza dentysty, stanowiącego załącznik nr 2 do rozporządzenia Ministra Zdrowia z 26 września 2012 roku w sprawie stażu podyplomowego lekarza i lekarza dentysty (Dz.U. 2014 poz.474). Celem stażu było „pogłębienie wiedzy teoretycznej oraz doskonalenie i utrwalenie praktycznych umiejętności z zakresu promocji zdrowia oraz zapobiegania, rozpoznawania i leczenia schorzeń wchodzących w zakres stomatologii, postępowania w stanach nagłego zagrożenia zdrowia i życia, a także przyswojenie wiedzy z zakresu bioetyki, prawa medycznego i orzecznictwa lekarskiego jako przygotowanie lekarza dentysty do samodzielnego wykonywania zawodu”. Zakończenie i rozliczenie uczestnictwa w szkoleniach stażowych stanowi podstawę do ubiegania się przez lekarza dentystę-stażystę o prawo wykonywania zawodu (art.5 ust. 3 ustawy z 5 grudnia 1996 roku o zawodach lekarza i lekarza dentysty), niezbędne do prowadzenia samodzielnej obsługi pacjentów.

6 października 2021 roku O. Ł. (1) uzyskała prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty nr (...), po czym w dniu 11 października 2021 roku rozpoczęła po raz pierwszy prowadzenie własnej działalności gospodarczej. W ramach prowadzonej działalności na podstawie umowy cywilnoprawnej podjęła współpracę z podmiotem, z którym łączył ją stosunek pracy w ramach stażu podyplomowego.

W okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej O. Ł. (1) nie prowadziła innej pozarolniczej działalności gospodarczej.

Niesporne.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie okazało się uzasadnione.

Istota sporu w niniejszej sprawie sprowadzała się do rozstrzygnięcia, czy O. Ł. (1) ma prawo do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej od podstawy wymiaru w wysokości zadeklarowanej nie niższej, niż 30% minimalnego wynagrodzenia za pracę w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej.

Zgodnie z treścią przepisu art. 34 ust. 1 ustawy z 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2021 roku poz. 162 ze zm.), przedsiębiorca może złożyć do właściwego organu lub właściwej państwowej jednostki organizacyjnej wnioski o wydanie wyjaśnienia co do zakresu i sposobu stosowania przepisów, z których wynika obowiązek świadczenia przez przedsiębiorcę daniny publicznej lub składek na ubezpieczenia społeczne lub zdrowotne, w jego indywidualnej sprawie (interpretacja indywidualna).

Wniosek o wydanie interpretacji indywidualnej może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych (art. 34 ust. 2 cyt. ustawy).

Zakres i przedmiot sprawy o udzielenie pisemnej interpretacji przepisów prawa konstytuuje treść wniosku wszczynającego postępowanie, a rolą organu prowadzącego to postępowanie jest ocena stanowiska strony w danej kwestii, nie zaś przedstawianie poglądów i wykładni przepisów odnoszących się do różnych sytuacji faktycznych. Istotą tego postępowania jest uzyskanie przez stronę wyjaśnienia treści przepisów prawa i ich zastosowania w odniesieniu do indywidualnej sytuacji wskazanej we wniosku. Organ wydający decyzję nie może więc ingerować w stan faktyczny opisany we wniosku, podważać go, uzupełniać czy zmieniać w oparciu o inne źródła lub wiedzę znaną mu z urzędu (post. SN z 18.4.2011 roku, III UK 117/10, L.; wyroku NSA z 10.5.2017 roku, (...), L.). Co więcej, wydanie interpretacji nie może wymagać czynienia przez organ jakichkolwiek ustaleń faktycznych (por. wyrok NSA z dnia 27 czerwca 2017 roku, II OSK (...), L.). Interpretacje nie są rozstrzygnięciami władczymi, lecz pozostają jedynie poglądem organu w kwestii sposobu stosowania prawa. W efekcie procesu interpretacji nie powstaje reguła indywidualna normująca nakazane, czy zakazane zachowanie adresata, która jest efektem stosowania prawa materialnego, lecz jedynie reguły informujące o tym, jak to prawo materialne stosować.

Zgodnie z art. 83d ustawy z 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2021 roku, poz. 423 ze zm.), ZUS wydaje interpretacje indywidualne, o których mowa w art. 34 ustawy z dnia 6 marca 2018 roku - Prawo przedsiębiorców, w zakresie obowiązku podlegania ubezpieczeniom społecznym, zasad obliczania składek na ubezpieczenia społeczne, ubezpieczenie zdrowotne, Fundusz Pracy, Solidarnościowy Fundusz (...), Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych i Fundusz Emerytur Pomostowych oraz podstawy wymiaru tych składek.

W myśl art. 18a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe ubezpieczonych, o których mowa w art. 8 ust. 6 pkt 1 w okresie pierwszych 24 miesięcy kalendarzowych od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej, stanowi zadeklarowana kwota, nie niższa jednak, niż 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia.

Z kolei zgodnie z art. 18a ust. 2 powyższej ustawy, przepisy ust. 1 nie mają zastosowania do osób, które:

- 1) prowadzą lub w okresie ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem rozpoczęcia wykonywania działalności gospodarczej prowadziły pozarolniczą działalność;
- 2) wykonują działalność gospodarczą na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym wykonywały w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Z powyższego wynika, że prawo do opłacania składek na ubezpieczenia społeczne od podstawy wymiaru składek nie niższej niż 30% minimalnego wynagrodzenia ma osoba rozpoczynająca działalność gospodarczą, która nie prowadzi i nie prowadziła pozarolniczej działalności w ciągu ostatnich 60 miesięcy kalendarzowych przed dniem jej rozpoczęcia oraz nie wykonywała działalności gospodarczej na rzecz byłego pracodawcy, na rzecz którego przed dniem rozpoczęcia działalności gospodarczej w bieżącym lub w poprzednim roku kalendarzowym, wykonywała w ramach stosunku pracy lub spółdzielczego stosunku pracy czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej.

Oznacza to, że dopiero w sytuacji ustalenia, iż świadczone usługi na rzecz byłego pracodawcy, nie odpowiadają czynnościom wykonywanym w ramach stosunku pracy (odbycia stażu), możliwe jest skorzystanie z preferencyjnych składek na ubezpieczenie społeczne.

Odnosząc powyższe do realiów niniejszej sprawy, trzeba wskazać, iż kluczowe było w niej dokonanie prawidłowej interpretacji powołanego zwrotu „czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej”, mając na uwadze specyfikę wykonywania pracy przez lekarzy stażystów. W ocenie sądu za prawidłowe należało uznać stanowisko zaprezentowane w tym zakresie przez ubezpieczoną.

W związku z powyższym koniecznym okazało się odwołanie się – czego nie zrobił organ rentowy – do treści przepisów regulujących status lekarza odbywającego staż, tj. przepisów ustawy z 5 grudnia 1996 roku o zawodach lekarza i lekarza dentystry (t.j. Dz. U. z 2017 roku, poz. 125, dalej jako: ustawa o zawodzie lekarza).

Jak wynika z treści przepisu art. 15 ust. 1 przywołanej ustawy, staż podyplomowy obejmuje doskonalenie umiejętności praktycznych oraz pogłębienie wiedzy teoretycznej w dziedzinach medycyny wskazanych w ust. 3 albo 4, a także pogłębienie wiedzy z zakresu, o którym mowa w ust. 5. W ustępie 4 wskazano przy tym, że lekarz dentyista odbywa staż podyplomowy, realizując jego program w zakresie: 1) chirurgii stomatologicznej, stomatologii dziecięcej, ortodontacji, periodontologii i chorób błony śluzowej, protetyki stomatologicznej oraz stomatologii zachowawczej z endodontcją, 2) szkolenia z zakresu bezpieczeństwa pacjenta, w tym profilaktyki zakażeń, w szczególności HIV, (...), (...), w przypadku odbywania stażu podyplomowego w dziedzinie periodontologii, 3) szkolenia z profilaktyki onkologicznej, 4) szkolenia z leczenia bólu, 5) kursu z medycyny ratunkowej - których czas trwania oraz sposób realizacji określa ramowy program stażu podyplomowego lekarza dentystry.

Lekarz stażysta nie ma przy tym swobody w zakresie odbywania stażu – do jego odbycia jest bowiem kierowany w drodze uchwały właściwej okręgowej rady lekarskiej (art. 15d ust. 1 wskazanej ustawy), a czas jego odbywania i nawet termin rozpoczęcia są narzucone odgórnie (staż nie może być krótszy niż 12 miesięcy, a termin jego rozpoczęcia musi przypadać albo na 1 marca, albo na 1 października - art. 15 ust. 7 i 8 ustawy). Ponadto, w art. 15 b ustawy precyzyjnie określono szczegółowe zasady odbywania tego stażu, w tym zakres uprawnień lekarza stażysty – odbiegający znacznie od uprawnień lekarza, który staż już odbył. Koniecznym jest przy tym podkreślenie, iż prawo wykonywania zawodu lekarza ma taka osoba, która spełni przewidziane ustawą (art. 5) warunki – jednym z nich jest zaś właśnie odbycie wymaganego ustawą stażu.

Zdaniem sądu orzekającego w niniejszej sprawie, przepisy dotyczące umowy o pracę na czas określony zawieranej z lekarzem w ramach odbywania stażu, są przepisami szczególnymi w stosunku do przepisów Kodeksu pracy, normujących ten typ umowy, a umowa z lekarzem stażystą jest szczególnym rodzajem umowy na czas określony (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z 6 września 2005 roku, I PK 5/05). Przede wszystkim terminowa umowa o pracę jest istotnym składnikiem stażu, stanowiącym, jak wynika z art. 15a ust. 1 ustawy o zawodzie lekarza, jej element pojęciowy. Zawierana jest na podstawie skierowania okręgowej rady lekarskiej, co istotnie osłabia podstawową zasadę wolności stosunku pracy. Czas jej trwania został ściśle powiązany z czasem trwania szkolenia, narzuconego odgórnie, niezależnie od faktycznej wiedzy i predyspozycji danej osoby. Wynika stąd, że w zamiarze prawodawcy umowa o pracę na czas określony jest instrumentem służącym uzyskaniu prawa wykonywania zawodu przez stażystę i czynnikiem stabilizującym jego status, poprzez zagwarantowanie mu pewności zatrudnienia przez cały czas trwania stażu. Taki cel umowy o pracę ze stażystą - zasadniczo odmienny od celu ujętego w treści art. 22 § 1 k.p., pod postacią wykonywania pracy określonego rodzaju na rzecz pracodawcy i pod jego kierownictwem, w miejscu i czasie oznaczonym przez pracodawcę - wynika również z całej konstrukcji tej formy stażu. Ponadto, tego rodzaju umowa nie jest wynagradzana przez pracodawcę (art. 22 § 1 k.p.), lecz finansowana ze środków publicznych na podstawie umowy między ministrem zdrowia, a marszałkiem województwa (art. 15i ustawy).

Wykładnia art. 18a ust. 2 ustawy systemowej proponowana przez organ rentowy, nie dostrzega opisanych wyżej zależności. Pomija również fakt, że lekarz, w tym również lekarz dentyista, który odbył staż i uzyskał prawo wykonywania zawodu, z uwagi na swoje kwalifikacje formalne, doświadczenie zawodowe i umiejętności (nabyte

w trakcie stażu), świadczy na rzecz podmiotu leczniczego samodzielne usługi znacznie wykraczające poza zadania (zabiegi i procedury medyczne), których podejmuje się lekarz stażysta, niemający jeszcze prawa wykonywania zawodu i wymagający stałej kontroli ze strony opiekuna stażu.

W tym miejscu warto odwołać się do treści uchwały Sądu Najwyższego z 10 kwietnia 2013 roku, sygn. akt II UZP 2/13, oraz wyroku Sądu Najwyższego z 12 lutego 2013 roku, sygn. akt II UK 184/12. Chociaż wprost odnoszą się one do przedstawicieli innych wolnych zawodów (aplikantów adwokackich i radcowskich oraz adwokatów i radców prawnych), to biorąc pod uwagę podobieństwa w cyklu szkolenia zawodowego oraz w nabywaniu uprawnień do samodzielnego wykonywania zawodu, niewątpliwie znajdują analogiczne zastosowanie w niniejszej sprawie. Orzeczenia te zapadły później niż wyrok, na który powoływał się organ rentowy (tj. wyrok SN z 23.3.2010 r., I UK 323/09), a argumenty w nich zawarte są przekonywujące. Nie sposób także zauważyć, że wyrok SN z 2010 roku został wydany na gruncie całkiem innego stanu prawnego niż obecnie obowiązujący. Odnosił się on bowiem do zatrudnienia lekarza dentysty stażysty w latach 2006-2008. W tym zaś czasie zasady odbywania stażu przez lekarza dentystę były całkowicie odmienne i wynikały wyłącznie z treści przepisu art. 15 ustawy o zawodzie lekarza (nie istniały wówczas przepisy art. 15a – 15o, a zatem cały rozdział ustawy szczegółowo regulujący zasady odbywania stażu), a zasadniczą różnicą w porównaniu ze stanem istniejącym obecnie była ta, że lekarz stażysta nie był lekarzem bez prawa wykonywania zawodu, a lekarzem o ograniczonym prawie wykonywania zawodu. Stopień jego samodzielności był zatem niewątpliwie znacznie większy niż ma to miejsce obecnie w przypadku współczesnego stażysty.

W ślad za Sądem Najwyższym (vide: uzasadnienie uchwały w sprawie II UZP 2/13) trzeba zatem w tym miejscu przypomnieć, iż ratio legis art. 18a ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej było przeciwdziałanie rozwiązywaniu umów o pracę w celu podjęcia działalności pozarolniczej we "współpracy" z dotychczasowym pracodawcą, przy czym ustawodawca zastosował tu konstrukcję swego rodzaju domniemania, że tego typu "zmowa" była, jeżeli jednocześnie zachodziło powiązanie czasowe obu form działalności (na przestrzeni 2 lat) oraz powiązanie zakresu czynności obu tych form działalności. Biorąc zatem pod uwagę cel stażu lekarza i lekarza dentysty i różnice w statusie zawodowym lekarza stażysty bez prawa do wykonywania zawodu i lekarza po odbytych stażach, legitymującym się już prawem wykonywania zawodu, można ogólnie wskazać, że staż służy przygotowaniu zawodowemu osoby posiadającej wyższe wykształcenie medyczne do wykonywania samodzielnie zawodu lekarza. Gdy weźmie się pod uwagę, że przyczyną wprowadzenia przesłanki wykluczającej zastosowanie obniżonej składki określonej w art. 18a ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej jest przeciwdziałanie wymuszonemu samozatrudnieniu w miejsce umowy o pracę, trzeba zatem przyjąć, że w odniesieniu do lekarzy po odbytych stażach, podejmujących działalność gospodarczą we współpracy z podmiotem, u którego odbywali staż (niefinansowany ze środków tego podmiotu), nie zachodzi przesłanka wykluczająca prawo do zastosowania obniżonej składki. "Czynności wchodzące w zakres wykonywanej działalności gospodarczej", które uniemożliwiają zastosowanie preferencyjnych składek ubezpieczeniowych dla osób podejmujących po raz pierwszy działalność gospodarczą to bowiem – jak wskazał Sąd Najwyższy - czynności odpowiadające tym, które były uprzednio wykonywane w ramach stosunku pracy na rzecz byłego pracodawcy. Gdy się weźmie pod uwagę cel stażu lekarskiego, obowiązki i uprawnienia lekarza stażysty, można skonstatować zasadniczą różnicę między czynnościami wykonywanymi przez lekarza mającego prawo wykonywania zawodu a czynnościami wykonywanymi przez lekarza stażysty w trakcie odbywania przez niego stażu. Przede wszystkim staż jest bowiem jedynie etapem w karierze zawodowej medyka, formą swego rodzaju „aplikacji” (jak w przypadku prawników), mającej na celu de facto naukę zawodu i przygotowanie zawodowe do samodzielnego wykonywania zawodu lekarza, a odbywania stażu nie sposób uznać za wykonywanie zawodu lekarza, skoro w myśl normy art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o zawodzie lekarza, polega ono na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, w szczególności: badaniu stanu zdrowia, rozpoznawaniu chorób i zapobieganiu im, leczeniu i rehabilitacji chorych, udzielaniu porad lekarskich, a także wydawaniu opinii i orzeczeń lekarskich przy czym w przypadku lekarza dentysty są to świadczenia w zakresie chorób zębów, jamy ustnej, części twarzowej czaszki oraz okolic przyległych.

Mając zatem na uwadze wszystkie przedstawione wyżej argumenty, koniecznym okazało się uznanie, iż organ rentowy dokonał prymitywnej wykładni mającego zastosowanie przepisu art. 18a ust. 2 ustawy systemowej, nie dostrzegając,

że wprowadza on szereg wymogów, by wyłączyć możliwość skorzystania z preferencyjnego ZUS, a uznając, że chodzi wyłącznie o tożsamość osoby (podmiotu), z którym osobę mającą opłacać składki łączyła umowa przed i po rozpoczęciu prowadzenia działalności gospodarczej. Jak jednak wykazano wyżej, wykonywanie przez lekarza mającego już prawo wykonywania zawodu, w ramach nowo otwartej działalności gospodarczej usług medycznych na rzecz tego podmiotu, u którego odbywał przewidziany prawem staż, nie jest wykonywaniem czynności wchodzących w zakres działalności gospodarczej, w rozumieniu art. 18a ust. 2 w związku z art. 8 ust. 6 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych.

W tej sytuacji na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmieniono zaskarżoną decyzję, orzekając jak w sentencji wyroku.

SSO Monika Miller- Młyńska

ZARZĄDZENIE

1. Odnotować,
2. Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi organu rentowego,
3. ubezpieczoną – w związku z jej wnioskiem z 28 lipca 2022 r. – poinformować, że wydany wyrok nie jest jeszcze prawomocny, gdyż organ rentowy ma jeszcze czas na rozważenie czy wnieść od niego apelację.
4. Przedłożyć z apelacją lub za 21 dni,

SSO Monika Miller- Młyńska

Projekt uzasadnienia sporządzony przez asystenta sędziego, p. I. D. - niezaakceptowano.